
FOLKETINGET

Europaudvalget, Beskæftigelsesudvalget, Social- og Indenrigsudvalget, Kulturudvalget, Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget, Miljø- og Fødevarerudvalget, Finansudvalget og Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget
EU-konsulenten

EU-note

Til: Udvalgenes medlemmer
Dato: 10. december 2015

Hvorfor nærhedstjekker Folketinget prioriterede EU-lovgivningsforslag?

Når Europaudvalget hvert år udvælger 5-10 prioriterede EU-forslag fra Kommissionens arbejdsprogram, skyldes det, at Europaudvalget i april 2010 vedtog at bruge de med Lissabontraktaten nyvundne beføjelser til at påtale brud på nærhedsprincippet på de vigtigste politiske forslag.¹ At overvåge samtlige EU-lovforslag ville være alt for stor en byrde.

Formålet med EU's nærhedsprincip er at sørge for, at EU ikke lovgiver, hvor det bedre og mere effektivt kan gøres nationalt. De nærmere retningslinjer for Folketingets overvågning af nærhedsprincippet er aftalt med regeringen i Europaudvalgets beretning fra april 2010. Ifølge denne beretning er overvågningen af nærhedsprincippet et fælles anliggende mellem Europaudvalget og Folketingets fagudvalg. Europaudvalget er ansvarlig for fordelingen af EU-forslagene til høring i de relevante fagudvalg og for at afgive den endelige udtalelse til Kommissionen. Fagudvalgene står for den indledende substansbehandling af et forslag.

EU-reglerne for nærhedstjek

EU-landenes nationale parlamenter har ifølge Lissabontraktaten 8 uger til at gøre indsigelse over for et EU-forslag fra det tidspunkt, hvor det foreligger i alle EU-sprogversioner, inklusive dansk. Hvis et parlament vurderer, at et forslag er i strid med nærhedsprincippet, sender det sin indsigelse til Kommis-

¹ De skete med Europaudvalgets beretning af 9. april 2010.

sionen i form af en såkaldt begrundet udtalelse. Hvis 1/3 af de nationale parlamenter gør indsigelser mod et forslag, er Kommissionen forpligtet til at re-vurdere forslaget. Dette kaldes et gult kort. Kommissionen kan her vælge at trække forslaget helt tilbage, men kan også fastholde det. Hvis halvdelen af de nationale parlamenter finder et forslag i strid med nærhedsprincippet, kan lovforslaget helt stoppes af et flertal i Rådet eller Europa-Parlamentet. Dette kaldes et orange kort.

To gange tidligere har EU-landenes nationale parlamenter givet Kommissionen et gult kort. Første gang var i foråret 2012, da en tredjedel af parlamenterne fandt et forslag i strid med nærhedsprincippet om at regulere forholdet mellem strejkeretten og den fri bevægelighed i det såkaldte Monti-II forslag². Kommissionen besluttede her at trække sit forslag tilbage.

Anden gang var i efteråret 2013, da 14 parlamenter erklærede, at forslaget om etablering af en europæisk anklagemyndighed var uforeneligt med nærhedsprincippet. Kommissionen besluttede her at fastholde sit forslag, men endte i realiteten med at måtte revidere forslaget pga. kritik fra landenes regeringer i Rådet.

Nærhedstjek 2016

Europaudvalget udvalgte den 6. november 2015 syv EU-forslag fra Kommissionens arbejdsprogram for 2016 til nærhedstjek. De sendes til de relevante fagudvalg og regeringen. For alle forslagene gælder, at der er tale om væsentlige politiske forslag, og at forslagene forventes fremsat inden udgangen af 2015 eller i 2016.

I forbindelse med nærhedstjekket skal Europaudvalget og fagudvalgene for hvert af forslagene vurdere, hvorvidt deres formål bedre kan opfyldes ved at lovgive nationalt end på EU-niveau.

Prioriterede forslag til nærhedstjek fra Kommissionens arbejdsprogram for 2016

1. *Mobilitetspakken*
2. *Digitale Indre Marked – reform af ophavsretten*
3. *Pakken om den cirkulære økonomi*
4. *Energiunionen – elektricitetsudbud*
5. *Energiunionen – gasforsyningssikkerhed*
6. *En fælles europæisk indskydergarantiordning*
7. *En fælles europæisk selskabsskattebase*

² Folketinget deltog i det gule kort om Monti II, men deltog ikke i det gule kort til forslaget om den europæiske anklagemyndighed pga. retsforbeholdet. Siden Lissabontraktatens ikrafttræden i 2009 har Folketinget i syv tilfælde vurderet, at EU-lovforslag var i strid med nærhedsprincippet.

Hvis Europaudvalget og et fagudvalg finder, at et forslag er i strid med nærhedsprincippet, kan Europaudvalget sende en indsigelse til Kommissionen i form af en "begrundet udtalelse", som kort redegør for, hvorfor Folketinget vurderer, at forslaget strider mod nærhedsprincippet.

Det skal afslutningsvis bemærkes, at Folketinget også har mulighed for over for Kommissionen – såvel inden for som efter 8-ugers fristen for nærhedskontrollen – at komme med bemærkninger til forslagens indhold. Det skal blot fremgå klart af Folketingets udtalelse, at Folketingets bemærkninger knytter sig til forslagens indhold og ikke til nærhedsprincippet.

Med venlig hilsen

Lotte Rickers Olesen (3330), Christian Willer (5526), Christine Sidenius (3356) og Morten Knudsen (3596)

Trin	Procedure	
(1)	Kommissionen eller en gruppe af medlemsstater fremsætter lovgivningsforslag.	
(2)	<p>Senest [3 uger] Efter, at forslaget foreligger i en dansk sprogversion</p>	<p>Europaudvalget behandler lovforslaget og sender straks relevante forslag i høring i det/de pågældende fagudvalg.</p> <p>Fsva. de forslag, der er sat på oversigten over prioriterede nye forslag, fremsender regeringen et grund- og nærhedsnotat til de relevante fagudvalg og Europaudvalget [inden for 3 uger efter, at forslaget er fremsendt til Rådet i en dansk sprogversion].</p> <p>. Regeringens vurdering af, hvorvidt nærhedsprincippet er overholdt, er indarbejdet i grund- og nærhedsnotatet.</p> <p>EU-sekretariatet lægger grund- og nærhedsnotatet og tilhørende forslag til elektronisk høring på EU-Oplysningens hjemmeside.</p> <p>Det/de relevante fagudvalg orienteres om eventuelle elektroniske høringssvar.</p>
(3)	<p>Senest 5 uger Efter, at forslaget foreligger i en dansk sprogversion</p>	<p>Det eller de relevante fagudvalg har behandlet forslaget og har eventuelt udarbejdet og fremsendt en udtalelse til Europaudvalget.</p> <p>Fagudvalgets udtalelse lægges på IPEX hurtigst muligt og COSAC orienteres, såfremt fagudvalget vurderer, at der er problemer i forhold til nærhedsprincippet.</p>

(4)	Senest 8 uger Efter, at forslaget foreligger i alle EU-sprogversioner	<p>Europaudvalget behandler forslaget på grundlag af udtalelsen fra fagudvalget, regeringens grund- og nærhedsnotat, eventuelle elektroniske høringssvar og eventuelle bemærkninger fra andre parlamenter/COSAC.</p> <p>I tilfælde af uoverensstemmelse mellem fagudvalgets udtalelse og Europaudvalgets holdning indkaldes til et fælles møde.</p> <p>Europaudvalgets begrundede udtalelse undertegnes af Europaudvalgets formand. Den fremsendes herefter til regeringen, Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet samt til de øvrige nationale parlamenter i EU.</p>
------------	---	---